

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ,
ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΝΕΟΛΑΙΑΣ

ΟΔΗΓΟΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΔΡΑ.Σ.Ε.+ ΣΤΑ ΣΧΟΛΕΙΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΣΧΟΛΙΚΗ ΧΡΟΝΙΑ 2026-2027

ΔΡΑΣΕΙΣ ΣΧΟΛΙΚΗΣ +
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΝΤΑΞΗΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1	ΕΙΣΑΓΩΓΗ	3
2	ΠΑΡΟΧΕΣ ΣΕ ΣΧΟΛΕΙΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΔΡΑ.Σ.Ε.+	3
2.1	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΕΝΙΣΧΥΤΙΚΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΣΕ ΠΡΩΙΝΟ ΧΡΟΝΟ.....	3
2.1.1	Ενισχυτική διδασκαλία για Ελληνικά και Μαθηματικά στα δημοτικά σχολεία και θέματα Προσχολικής Εκπαίδευσης (Ελεύθερο και Δομημένο Παιχνίδι) στα νηπιαγωγεία.....	3
2.1.2	Διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας σε δημοτικά σχολεία.....	5
2.2	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΣΕ ΑΠΟΓΕΥΜΑΤΙΝΟ ΧΡΟΝΟ ΣΕ ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΣΧΟΛΕΙΑ.....	6
2.3	ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΨΥΧΟΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΣΤΗΡΙΞΗΣ.....	7
2.4	ΔΡΑΣΕΙΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΟΤΗΤΑΣ (Ε.Α.Υ.Π.)	7
2.5	ΣΧΟΛΙΚΕΣ ΕΦΟΡΕΙΕΣ	7
2.6	ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	7
3	ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΔΟΜΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΔΡΑ.Σ.Ε.+	8
3.1	ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ/ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΔΡΑ.Σ.Ε.+ - Τοπικός ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ.....	8
3.2	ΤΟΠΙΚΟΣ/Η ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ/ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΡΙΑ ΔΡΑ.Σ.Ε.+	9
3.3	ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ ΜΕ ΚΑΘΗΚΟΝΤΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΣΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΡΑ.Σ.Ε.+	10

1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το πρόγραμμα «Δράσεις Σχολικής και Κοινωνικής Ένταξης+ (ΔΡΑ.Σ.Ε.+))» περιλαμβάνεται στα συγχρηματοδοτούμενα έργα του Υπουργείου Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και την Κυπριακή Δημοκρατία.

Μέσα από το έργο αυτό επιδιώκεται η στήριξη μαθητών/ριών που προέρχονται από οικογένειες που αντιμετωπίζουν κίνδυνο φτώχειας ή και κοινωνικού αποκλεισμού, η διασφάλιση της κοινωνικής πρόνοιας και στήριξης των οικονομικά ασθενέστερων ομάδων του πληθυσμού, η μείωση της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου, η βελτίωση των μαθησιακών αποτελεσμάτων, η μείωση της σχολικής αποτυχίας και παραβατικότητας, καθώς και η περαιτέρω ενίσχυση των παιδιών με μεταναστευτική βιογραφία.

2 ΠΑΡΟΧΕΣ ΣΕ ΣΧΟΛΕΙΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΔΡΑ.Σ.Ε.+

Τα σχολεία που συμμετέχουν στο πρόγραμμα ΔΡΑ.Σ.Ε.+ έχουν αριθμό παροχών σε πρωινό και απογευματινό χρόνο. Πιο κάτω, παρουσιάζονται σε συντομία οι παροχές αυτές. Περισσότερες πληροφορίες για τον τρόπο αξιοποίησης των παροχών, αλλά και τις διαδικασίες εφαρμογής τους, θα δίνονται από την Κεντρική Συντονιστική Ομάδα.

2.1 Προγράμματα ενισχυτικής διδασκαλίας σε πρωινό χρόνο

2.1.1 Ενισχυτική διδασκαλία για Ελληνικά και Μαθηματικά στα δημοτικά σχολεία και θέματα Προσχολικής Εκπαίδευσης (Ελεύθερο και Δομημένο Παιχνίδι) στα νηπιαγωγεία

Σε όλα τα σχολεία του προγράμματος ΔΡΑ.Σ.Ε.+ παραχωρείται χρόνος ενισχυτικής διδασκαλίας για τα θέματα Προσχολικής Εκπαίδευσης (Ελεύθερο και Δομημένο Παιχνίδι) στα νηπιαγωγεία και Ελληνικά και Μαθηματικά στα δημοτικά σχολεία.

Καθήκοντα ενισχυτικής διδασκαλίας αναλαμβάνουν εκπαιδευτικοί που **δεν ανήκουν** στη διευθυντική ομάδα του σχολείου και κατέχουν οργανική θέση συμβασιούχου, μόνιμου επί δοκιμασία ή μόνιμου εκπαιδευτικού. Κατά προτεραιότητα την ενισχυτική διδασκαλία αναλαμβάνουν εκπαιδευτικοί με τα λιγότερα χρόνια υπηρεσίας, με την ανάθεση του μέγιστου αριθμού περιόδων απασχόλησης, συμπληρώνοντας όπου είναι δυνατόν, τον πλήρη διδακτικό τους χρόνο. Νοείται ότι σε κάθε τμήμα, την ενισχυτική διδασκαλία **αναλαμβάνει ένας/μία εκπαιδευτικός**. Είναι απαραίτητο να απασχολούνται **όσον το δυνατόν λιγότεροι/ες εκπαιδευτικοί** σε κάθε σχολική μονάδα με τα καθήκοντα της ενισχυτικής διδασκαλίας, για σκοπούς αποτελεσματικότητας και οργάνωσης.

Οι μαθητές/μαθήτριες που κρίνεται ότι χρήζουν ενίσχυσης, λαμβάνουν στήριξη εντός της αίθουσας διδασκαλίας από δεύτερο/η εκπαιδευτικό, σε συνεννόηση και συνεργασία με τον/την εκπαιδευτικό της γενικής τάξης, εφαρμόζοντας τις αρχές της διαφοροποιημένης διδασκαλίας και τα μοντέλα συνδιδασκαλίας. Σημειώνεται ότι, από την ενισχυτική διδασκαλία επωφελούνται όλοι/ες οι μαθητές/μαθήτριες του τμήματος, συμπεριλαμβανομένων όσων έχουν εντοπιστεί με ρίσκο αλφαριθμητισμού στα Ελληνικά και Μαθηματικά (για τις τάξεις Δ', Ε' και Στ') στο Πρόγραμμα Λειτουργικού Αλφαριθμητισμού του Κέντρου Εκπαιδευτικής Έρευνας και Αξιολόγησης.

Η ενισχυτική διδασκαλία θα προσφέρεται στην αίθουσα διδασκαλίας που διεξάγεται το μάθημα στα πιο πάνω θέματα, για χρόνο που δεν θα υπερβαίνει τις 10 περιόδους την εβδομάδα.

Η διδακτική διαδικασία σχεδιάζεται ώστε να υποστηρίζει την επίτευξη των μαθησιακών στόχων μέσα από διερεύνηση, πειραματισμό, επίλυση προβλήματος, ενεργό συμμετοχή και αυτενέργεια των παιδιών. Η προσέγγιση αυτή προάγει τη συνεργατική μάθηση, ενισχύει την ανάπτυξη της κριτικής και δημιουργικής σκέψης και ανταποκρίνεται στις αρχές της διαφοροποιημένης διδασκαλίας και της συμπεριληπτικής εκπαίδευσης, παρέχοντας ευκαιρίες ουσιαστικής εμπλοκής και μάθησης για όλα τα παιδιά.

Στα **νηπιαγωγεία**, υπάρχει δυνατότητα τροποποίησης του ημερήσιου προγράμματος, στο πλαίσιο της ευελιξίας που υπάρχει, ώστε η ενισχυτική διδασκαλία να προσφέρεται κατά προτεραιότητα στον χρόνο του Ελεύθερου και Δομημένου Παιχνιδιού για τουλάχιστον 8 από τις **10** διδακτικές περιόδους για πέντε ημέρες την εβδομάδα/τμήμα. Οι υπόλοιπες μία ή δύο διδακτικές περίοδοι θα πρέπει να αξιοποιούνται στα γνωστικά αντικείμενα της Γλωσσικής Αγωγής, των Μαθηματικών και των Φυσικών Επιστημών. Η υλοποίηση των μαθησιακών στόχων βασίζεται σε βιωματικές και διερευνητικές διδακτικές προσεγγίσεις, όπως η οργάνωση της μάθησης σε σταθμούς δραστηριοτήτων, το παιχνίδι, ο πειραματισμός, η συνεργατική μάθηση, τα σχέδια εργασίας (projects), το παιχνίδι ρόλων, οι κατασκευές, οι δραστηριότητες STEAM και η αξιοποίηση αυθεντικών εμπειριών μάθησης.

Στα **δημοτικά σχολεία** οι περίοδοι ενισχυτικής διδασκαλίας κατανέμονται στα τμήματα του σχολείου, ως ακολούθως:

- Όλα τα τμήματα **Α' τάξης** θα πρέπει να στηριχθούν με χρόνο **5 ή 10** διδακτικών περιόδων την εβδομάδα, ανάλογα με το μέγεθος του τμήματος.
- Όλα τα τμήματα **Β' τάξης** με χρόνο **5 ή 8** διδακτικών περιόδων την εβδομάδα, ανάλογα με το μέγεθος του τμήματος.
- Όλα τα τμήματα **Γ' τάξης** στηρίζονται με **5** διδακτικές περιόδους την εβδομάδα.
- Τα τμήματα **Δ', Ε' και Στ' τάξης** στηρίζονται κατ'επιλογή στη βάση παιδαγωγικών κριτηρίων με χρόνο **τουλάχιστον 5** διδακτικών περιόδων.

Σημειώνεται ότι η παραχώρηση του χρόνου ενισχυτικής διδασκαλίας για κάθε τμήμα, έγινε στη βάση των επιβεβαιωμένων εγγραφών που δηλώθηκαν από το σχολείο και δεν

μπορεί να τύχει οποιασδήποτε διαφοροποίησης. Οποιαδήποτε διαφοροποίηση/τροποποίηση σε τμήματα του Κύκλου Β, κατά τη διάρκεια της σχολικής χρονιάς απαιτεί την **ενημέρωση** του/της Κεντρικού/ής Συντονιστή/Συντονίστριας και **έγκριση** από τον/την οικείο/α Ε.Δ.Ε.

Περισσότερες διευκρινίσεις για τον χρόνο ενισχυτικής διδασκαλίας θα δίνονται από την Κεντρική Συντονιστική Ομάδα ΔΡΑ.Σ.Ε.+ . Περισσότερες πληροφορίες για την αποτελεσματική συνδιδασκαλία, καθώς και τα μοντέλα συνδιδασκαλίας, περιλαμβάνονται στον «Οδηγό εφαρμογής προγράμματος ενισχυτικής διδασκαλίας εντός τάξης στα δημοτικά σχολεία και νηπιαγωγεία του προγράμματος ΔΡΑ.Σ.Ε.+».

2.1.2 Διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας σε δημοτικά σχολεία

Σε όλα τα δημοτικά σχολεία του προγράμματος ΔΡΑ.Σ.Ε.+ παραχωρείται χρόνος για τη δημιουργία τμημάτων διδασκαλίας της ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας για παιδιά με μεταναστευτική βιογραφία.

Τα παιδιά που μαθαίνουν την ελληνική ως δεύτερη γλώσσα χωρίζονται σε ομάδες ανάλογα με το επίπεδο ελληνομάθειάς τους, σύμφωνα με τα αποτελέσματα του προγράμματος Ελληνομάθειας του Κέντρου Εκπαιδευτικής Έρευνας και Αξιολόγησης και τις σχετικές δηλώσεις των διευθυντών/ριών των σχολείων, ως εξής:

- Παιδιά Α΄ τάξης αρχάριου επιπέδου - Α΄ έτος ενίσχυσης
- Παιδιά Β΄ - Στ΄ τάξεων αρχάριου επιπέδου - Α΄ έτος ενίσχυσης
- Παιδιά Β΄ - Στ΄ τάξεων - Β΄ έτος ενίσχυσης

Κάθε ομάδα που περιλαμβάνει **ένα μέχρι πέντε παιδιά** θα δέχεται ενίσχυση για **πέντε** περιόδους την εβδομάδα. Κάθε ομάδα που περιλαμβάνει **έξι μέχρι 15 παιδιά**, θα δέχεται ενίσχυση για **10** περιόδους την εβδομάδα.

Καθήκοντα διδασκαλίας της ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας αναλαμβάνουν εκπαιδευτικοί που κατέχουν οργανική θέση συμβασιούχου, μόνιμου επί δοκιμασία ή μόνιμου εκπαιδευτικού με προτεραιότητα στους/στις εκπαιδευτικούς με προηγούμενη εμπειρία/επιμόρφωση στο συγκεκριμένο αντικείμενο.

Η διεύθυνση του σχολείου **ενημερώνει** τους γονείς/κηδεμόνες για τη συμμετοχή των παιδιών τους στο πρόγραμμα, χωρίς να απαιτείται οποιαδήποτε γραπτή συγκατάθεση, και φροντίζει για τον καταρτισμό, την εφαρμογή και την παρακολούθηση του ωρολόγιου προγράμματος. Για τα παιδιά της Α΄ τάξης θα πρέπει να καταβληθεί προσπάθεια στο ωρολόγιο πρόγραμμα του σχολείου, ώστε να αποχωρούν από την τάξη σε μαθήματα άλλα εκτός από τα Ελληνικά και τα Μαθηματικά. Για τα παιδιά των τάξεων Β΄ - Στ΄ θα πρέπει να καταβληθεί προσπάθεια, ώστε να αποχωρούν από διάφορα μαθήματα.

Νέες ανάγκες ή συνθήκες εντός του τμήματος δύναται να οδηγήσουν σε τροποποίηση της παρέμβασης **μόνο** κατόπιν συνεννόησης με τον/την Κεντρικό/ή Συντονιστή/ Συντονίστρια και **έγκριση** από τον/την οικείο/α Ε.Δ.Ε.

Περισσότερες πληροφορίες για τον τρόπο δημιουργίας των ομάδων, καθώς και την οργάνωση των μαθημάτων διδασκαλίας της ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας, περιλαμβάνονται στον [«Οδηγό εφαρμογής προγράμματος διδασκαλίας της ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας για παιδιά με μεταναστευτική βιογραφία στα δημοτικά σχολεία του προγράμματος ΔΡΑ.Σ.Ε.+»](#).

2.2 Προγράμματα δημιουργικής απασχόλησης σε απογευματινό χρόνο σε δημοτικά σχολεία

Τα δημοτικά σχολεία που συμμετέχουν στο πρόγραμμα έχουν τη δυνατότητα να προσφέρουν δημιουργική απασχόληση **δύο 90λεπτων** μαθημάτων την εβδομάδα, στον χώρο του σχολείου στους/στις μαθητές/μαθήτριές τους σε απογευματινό χρόνο.

Θέματα δημιουργικής απασχόλησης

Θέατρο	Μουσική
Τέχνη	Ξένες γλώσσες/Ρωσικά
Φυσική Αγωγή	Ξένες γλώσσες/Αραβικά
Χορός	

Ως προϋπόθεση λειτουργίας μιας ομάδας σε απογευματινό χρόνο είναι ο ελάχιστος αριθμός των **επτά** μαθητών/ριών και ο μέγιστος αριθμός των **15**. Επιπρόσθετο κριτήριο λειτουργίας μιας ομάδας αποτελεί και η διαθεσιμότητα εκπαιδευτικών σε κάθε ειδικότητα του μητρώου ΔΡΑ.Σ.Ε.+.

Σημειώνεται ότι:

- το πρόγραμμα σε απογευματινό χρόνο προσφέρεται μόνο στα δημοτικά σχολεία στα οποία δεν λειτουργεί Προαιρετικό ή Ενιαίο Ολοήμερο Σχολείο
- τα ονοματεπώνυμα των μαθητών/ριών που απαρτίζουν όλες τις ομάδες θα πρέπει να γνωστοποιούνται στους/στις εκπαιδευτικούς, για λόγους ασφάλειας
- το πρόγραμμα θα αρχίζει στις 13:05 μέχρι τις 14:35.

2.3 Υπηρεσίες ψυχοκοινωνικής στήριξης

Το πρόγραμμα ΔΡΑ.Σ.Ε.+ , σε συνεργασία με την Υπηρεσία Εκπαιδευτικής Ψυχολογίας (Υ.Ε.Ψ.), προσφέρει πρόσθετες υπηρεσίες ψυχοκοινωνικής στήριξης στα παιδιά και στους γονείς/κηδεμόνες, με στόχο την πρόληψη της σχολικής διαρροής, των εξαρτήσεων, της παραβατικότητας, των επικίνδυνων συμπεριφορών και της βίας. Προσφέρεται ατομική στήριξη μαθητών/ριών και γονέων/κηδεμόνων από κλινικούς και συμβουλευτικούς ψυχολόγους.

2.4 Δράσεις Επιτροπής Αγωγής Υγείας και Πολιτότητας (Ε.Α.Υ.Π.)

Τα σχολεία που συμμετέχουν στο πρόγραμμα ΔΡΑ.Σ.Ε.+ έχουν τη δυνατότητα να **ζητήσουν επιχορήγηση** μέσα από συγκεκριμένες δράσεις αγωγής υγείας για ενδυνάμωση των παιδιών, αξιοποιώντας την επιχορήγηση δράσεων από την Επιτροπή Αγωγής Υγείας και Πολιτότητας (Ε.Α.Υ.Π.).

Οι δράσεις της Ε.Α.Υ.Π. πραγματοποιούνται για σκοπούς αγωγής υγείας και πρόληψης της παραβατικότητας και καταγράφονται σε ειδικά έντυπα της Ε.Α.Υ.Π., σε συνεργασία με τους/τις Τοπικούς/ές Συντονιστές/Συντονίστριες, για διεκδίκηση χρηματοδότησης από την Ε.Α.Υ.Π. Σχετική ενημέρωση αποστέλλεται στα σχολεία του προγράμματος ΔΡΑ.Σ.Ε.+ και καλύπτει δράσεις για την περίοδο Ιανουαρίου-Δεκεμβρίου του ημερολογιακού έτους.

2.5 Σχολικές Εφορείες

Οι οικείες Σχολικές Εφορείες λαμβάνουν ένα χρηματικό ποσό για την κάλυψη λειτουργικών εξόδων του προγράμματος ΔΡΑ.Σ.Ε.+ , καθώς και άλλων αναγκών των σχολείων.

2.6 Εναλλακτική εκπαίδευση

Στο πλαίσιο του προγράμματος ΔΡΑ.Σ.Ε.+ έχει συμπεριληφθεί η υλοποίηση δράσεων εναλλακτικής εκπαίδευσης. Πρόκειται για μια πρακτική εκπαίδευσης, η οποία παρέχεται δωρεάν στα σχολεία του προγράμματος, εκτός σχολικής μονάδας σε κοινότητες της υπαίθρου. Η εναλλακτική εκπαίδευση παρέχει την ευκαιρία στους/στις μαθητές/μαθήτριες να ενεργοποιήσουν όλες τις αισθήσεις τους για να κατακτήσουν νέα γνώση. Ουσιαστικά δίνεται έμφαση στην εκπαίδευση μέσα από βιωματικές εμπειρίες, όπως για παράδειγμα μέσα από την ενεργή ενασχόληση των παιδιών με την τέχνη, τη φύση, τη χειροτεχνία, την παράδοση.

Τα προσφερόμενα προγράμματα εναλλακτικής εκπαίδευσης είναι ημερήσια και έχουν διάρκεια μέχρι πέντε ώρες το μέγιστο. Σε κάθε ημερήσιο πρόγραμμα που θα υλοποιείται

θα επωφελούνται περίπου μέχρι 50 μαθητές/μαθήτριες οι οποίοι/ες θα συμμετέχουν σε οργανωμένες και στοχευμένες δραστηριότητες.

Περισσότερες πληροφορίες και ο κατάλογος των κοινοτήτων που θα συμμετέχουν στην εναλλακτική εκπαίδευση την παρούσα σχολική χρονιά θα κοινοποιηθεί σε όλα τα σχολεία του προγράμματος, με σχετική εγκύκλιο και αναλυτικό οδηγό.

3 ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΔΟΜΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΔΡΑ.Σ.Ε. +

Η διοικητική δομή του Υ.Π.Α.Ν. για το πρόγραμμα ΔΡΑ.Σ.Ε.+ περιλαμβάνει τον/την Υπεύθυνο/η Έργου ΔΡΑ.Σ.Ε.+, έναν/μία εκπρόσωπο Επιθεωρητή/Επιθεωρήτρια από κάθε βαθμίδα εκπαίδευσης, εκπρόσωπο του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου και τους/τις Κεντρικούς/ές Συντονιστές/Συντονίστριες ΔΡΑ.Σ.Ε. +.

Στα σχολεία δημοτικής εκπαίδευσης το πρόγραμμα ΔΡΑ.Σ.Ε.+ συντονίζουν ο/η Διευθυντής/Διευθύντρια και ο/η Τοπικός/ή Συντονιστής/Συντονίστρια. Πιο κάτω, παρουσιάζονται οι κύριες συνιστώσες των καθηκόντων και των αρμοδιοτήτων κάθε μέλους της Ομάδας Συντονισμού:

3.1 Διευθυντής/Διευθύντρια Δημοτικού Σχολείου ΔΡΑ.Σ.Ε. + - Τοπικός συντονισμός

Ο/Η Διευθυντής/Διευθύντρια ενός δημοτικού σχολείου που συμμετέχει στο πρόγραμμα ΔΡΑ.Σ.Ε.+ έχει τα εξής καθήκοντα:

- Συνεργασία με τους/τις οικείους/ες Ε.Δ.Ε., για ενημέρωση και έγκριση θεμάτων που αφορούν στο πρόγραμμα, τη συγκρότηση και παρακολούθηση των ομάδων που στηρίζονται στα σχολεία τους.
- Συνεργασία με τον/την Τοπικό/ή Συντονιστή/Συντονίστρια και τον/την Κεντρικό/ή Συντονιστή/Συντονίστρια του προγράμματος.
- Γενική εποπτεία της εφαρμογής του προγράμματος και της υλοποίησης των στόχων κάθε επιμέρους δράσης.
- Καταρτισμός και εποπτεία του ωρολόγιου προγράμματος για τα προγράμματα της μεταναστευτικής βιογραφίας και της ενισχυτικής διδασκαλίας.
- Παιδαγωγική εποπτεία, καθοδήγηση και αξιολόγηση των εκπαιδευτικών που αναλαμβάνουν καθήκοντα στο πλαίσιο του προγράμματος, τόσο σε πρωινό όσο και σε απογευματινό χρόνο (Τοπικοί/ές Συντονιστές/ Συντονίστριες, διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας, ενισχυτική διδασκαλία, δημιουργική απασχόληση).
- Συμπλήρωση, επικαιροποίηση και έλεγχος του εντύπου καταγραφής/ παρακολούθησης του ωρολόγιου προγράμματος των ωρών των εκπαιδευτικών που αναλαμβάνουν περιόδους διδασκαλίας της ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας ή/και ενισχυτικής διδασκαλίας.

- Διασφάλιση της διαδικασίας, ώστε οι εκπαιδευτικοί της διδασκαλίας της ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας και της ενισχυτικής διδασκαλίας εντός τάξης (συνδιδασκαλίας), να ενημερώνονται για τον εβδομαδιαίο/δεκαπενθήμερο προγραμματισμό του/της εκπαιδευτικού της γενικής τάξης, και να συνδιαμορφώνουν το προφίλ και τους ατομικούς στόχους που τίθενται, ανά τακτά χρονικά διαστήματα για τους/τις μαθητές/μαθήτριες.
- Οργάνωση, παρακολούθηση και εποπτεία της εφαρμογής υπηρεσιών ψυχοκοινωνικής στήριξης σε συνεργασία με Υ.Ε.Ψ.
- Παρακολούθηση, προώθηση και υλοποίηση των δαπανών βάσει των κονδυλίων που διατίθενται για τα σχολεία του προγράμματος (Ε.Α.Υ.Π., Σχολική Εφορεία κ.λπ.).
- Προγραμματισμός και συντονισμός ενδοσχολικών επιμορφώσεων και δειγματικών μαθημάτων συνδιδασκαλίας και διδασκαλίας της ελληνικής γλώσσας ως δεύτερης.
- Υλοποίηση δράσεων εναλλακτικής εκπαίδευσης.

3.2 Τοπικός/ή Συντονιστής/Συντονίστρια ΔΡΑ.Σ.Ε. +

Οι αρμοδιότητες και τα καθήκοντα του/της Τοπικού/ής Συντονιστή/Συντονίστριας είναι τα εξής:

- Συνεργασία με τον/τη Διευθυντή/Διευθύντρια του σχολείου, τον/την Κεντρικό/ή Συντονιστή/Συντονίστρια, τους γονείς/κηδεμόνες των μαθητών/ριών, τους λειτουργούς ψυχοκοινωνικής υποστήριξης και γενικά όλων, όσοι εμπλέκονται στο πρόγραμμα.
- Συμμετοχή με την Κεντρική Συντονιστική Ομάδα σε τακτικές συνεδριάσεις, διαμόρφωση πλάνου δραστηριοτήτων και συντονισμός ενεργειών.
- Οργάνωση ενδοσχολικών επιμορφώσεων και δειγματικών μαθημάτων.
- Ενημέρωση της διεύθυνσης, του προσωπικού και των γονέων/κηδεμόνων των μαθητών/ριών του σχολείου για το πρόγραμμα.
- Ανάπτυξη σχεδίου δράσης του σχολείου, σύμφωνα με τις ιδιαίτερες ανάγκες.
- Αξιολόγηση, μελέτη και προώθηση των προς χρηματοδότηση δράσεων.
- Έλεγχος, εποπτεία και συντονισμός όλων των δράσεων που πραγματοποιούνται στο πλαίσιο του προγράμματος.
- Παρακολούθηση αναπληρώσεων, αντικαταστάσεων και απουσιών των εκπαιδευτικών που αναλαμβάνουν καθήκοντα στο πρόγραμμα.
- Συμπλήρωση, επικαιροποίηση και έλεγχος του εντύπου καταγραφής/ παρακολούθησης του ωρολόγιου προγράμματος των ωρών των εκπαιδευτικών που αναλαμβάνουν καθήκοντα διδασκαλίας της ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας ή ενισχυτικής διδασκαλίας.
- Παρακολούθηση και εποπτεία της λειτουργίας των απογευματινών προγραμμάτων.
- Συμμετοχή στην εκπόνηση έκθεσης αξιολόγησης του προγράμματος.
- Συμμετοχή στην ομάδα υποδοχής μαθητών/ριών με μεταναστευτική βιογραφία.

- Παρακολούθηση, προώθηση και υλοποίηση των δαπανών βάσει των κονδυλίων που διατίθενται στα σχολεία του προγράμματος (Ε.Α.Υ.Π., Σχολική Εφορεία κ.λπ.).

3.3 Εκπαιδευτικός με καθήκοντα διδασκαλίας στο πρόγραμμα ΔΡΑ.Σ.Ε. +

Ο χρόνος του προγράμματος ΔΡΑ.Σ.Ε. +, με τον οποίο το κάθε σχολείο έχει πιστωθεί για τη διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας και για ενισχυτική διδασκαλία, θα κατανεμηθεί σε όσον το δυνατόν λιγότερους/ες εκπαιδευτικούς της σχολικής μονάδας, με βάση τα πιο κάτω κριτήρια:

- Εκπαιδευτικοί που δεν ανήκουν στη διευθυντική ομάδα (διευθυντής/διευθύντρια, βοηθός διευθυντής/διευθύντρια) και κατέχουν οργανική θέση συμβασιούχου, μόνιμου επί δοκιμασία ή μόνιμου εκπαιδευτικού.
- **Διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας**, αναλαμβάνουν κατά προτεραιότητα εκπαιδευτικοί με προηγούμενη εμπειρία και επιμόρφωση σε θέματα μεταναστευτικής βιογραφίας, τα τελευταία τρία χρόνια. Συστήνεται η ανάθεση του μέγιστου αριθμού ωρών απασχόλησης, συμπληρώνοντας όπου είναι δυνατόν, τον πλήρη διδακτικό τους χρόνο ή για τουλάχιστον 20 περιόδους. Νοείται ότι τη διδασκαλία της κάθε ομάδας **αναλαμβάνει ένας/μία εκπαιδευτικός**.
- Καθήκοντα **ενισχυτικής διδασκαλίας εντός τάξης ως δεύτερος/η εκπαιδευτικός**, αναλαμβάνουν κατά προτεραιότητα εκπαιδευτικοί με τα λιγότερα χρόνια υπηρεσίας (συμβασιούχοι, μόνιμοι επί δοκιμασία ή μόνιμοι εκπαιδευτικοί). Να γίνεται ανάθεση του μέγιστου αριθμού περιόδων απασχόλησης, συμπληρώνοντας όπου είναι δυνατόν, τον πλήρη διδακτικό τους χρόνο. Νοείται ότι σε κάθε τμήμα, την ενισχυτική διδασκαλία **αναλαμβάνει ένας/μία εκπαιδευτικός**. Είναι απαραίτητο οι περίοδοι για ενισχυτική διδασκαλία να κατανέμονται σε όσον το δυνατόν λιγότερους/ες εκπαιδευτικούς σε κάθε σχολική μονάδα για σκοπούς αποτελεσματικότητας, οργάνωσης και ευελιξίας.
- Εκπαιδευτικοί που αναλαμβάνουν διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας και δεν συμπληρώνουν τον πλήρη αριθμό του διδακτικού τους χρόνου, συμπληρώνουν τις περιόδους διδασκαλίας τους με τον μέγιστο δυνατόν αριθμό περιόδων ενισχυτικής διδασκαλίας ως δεύτερος/η εκπαιδευτικός (π.χ. 25 περίοδοι = 20 μεταναστευτική + 5 ενισχυτική).

Τονίζεται ότι, **δεν επιτρέπεται να γίνεται πολυδιάσπαση των περιόδων διδασκαλίας της ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας ή ενισχυτικής διδασκαλίας σε πολλούς/ές εκπαιδευτικούς**. Διευκρινίζεται ότι **δεν επιτρέπεται η χρησιμοποίηση αυτών των διδακτικών περιόδων για οποιονδήποτε άλλον σκοπό**.

Οι εκπαιδευτικοί που αναλαμβάνουν καθήκοντα διδασκαλίας της ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας και καθήκοντα ενισχυτικής διδασκαλίας στο πρόγραμμα ΔΡΑ.Σ.Ε., αναμένεται να εκτελούν πιστά τα καθήκοντα και υποχρεώσεις τους, όπως αυτά απορρέουν από τους γενικότερους κανονισμούς λειτουργίας των σχολείων. Για την αποτελεσματικότητα των πιο πάνω, απαιτείται:

- η στενή συνεργασία και ο συντονισμός (προκαθορισμένος χρόνος στο ωρολόγιο πρόγραμμα) με τη διεύθυνση του σχολείου και όλους/ες τους/τις εμπλεκόμενους/ες εκπαιδευτικούς ξεχωριστά, σε εβδομαδιαία βάση, για αλληλοενημέρωση, προετοιμασία και ανατροφοδότηση συνδιδασκαλίας, αξιολόγηση, κοινό συντονισμό ενεργειών και συζήτηση απόψεων,
- συντονισμός εβδομαδιαίου/δεκαπενθήμερου προγραμματισμού, καθώς και συνδιαμόρφωση του προφίλ και των ατομικών στόχων που τίθενται, ανά τακτά χρονικά διαστήματα για τους/τις μαθητές/μαθήτριες, των οποίων θα έχει την ευθύνη διδασκαλίας ή για όλους/ες τους/τις μαθητές/μαθήτριες της τάξης, στην περίπτωση δεύτερου/ης εκπαιδευτικού τάξης και
- συνδιαμόρφωση της Σχολικής Έκθεσης Προόδου (Σ.Ε.Π.) μαθητή/μαθήτριας και ενημέρωση γονέων/κηδεμόνων.

Βασικά συστατικά της επιτυχημένης συνδιδασκαλίας θεωρούνται η υποστήριξη από τον/την οικείο/α Ε.Δ.Ε. και τον/τη διευθυντή/διευθύντρια και η κοινή φιλοσοφία για τις αρχές της διδασκαλίας και της διαχείρισης των κρίσεων, η στάση του/της εκπαιδευτικού της γενικής τάξης, ο επαρκής χρόνος για προετοιμασία της διδασκαλίας, ο αμοιβαίος σεβασμός και παράγοντες, όπως η συμβατότητα των δύο εκπαιδευτικών, η κατάρτιση των εκπαιδευτικών και η ευελιξία.